

Araştırma Makalesi

Alındı: 27 Kasım 2018 - Düzeltildi: 24 Aralık 2018 – Kabul Edildi: 28 Aralık 2018 - Yayımlandı: 29 Aralık 2018

GÜZEL SANATLAR LİSESİ PİYANO DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMINDAKİ TÜRK MÜZİĞİ ESERLERİNE YÖNELİK ÖĞRETMEN VE ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ¹

Pınar ŞAHİN², Zeynep YADİGAROĞLU³

Öz

Türkiye’deki mesleki müzik eğitimi kurumlarından biri olan Güzel Sanatlar Lisesi (GSL) Müzik Bölümü’nün en temel derslerinin başında piyano dersi gelmektedir. Piyano öğretim programının ve repertuarının bir parçası da Türk Müziği’ne dayalı piyano eserleridir. Bu alanda bestelenmiş çok sayıda eser bulunmaktadır. Ancak, bu eserlerin birçoğu teknik zorluk bakımından Güzel Sanatlar Liseleri’nde çalınmaya uygun değildir. Güzel Sanatlar Liseleri piyano öğretim programına genel olarak bakıldığında bu zengin literatürün çok az bir bölümünün yer aldığı görülmektedir. Bu araştırmanın amacı, GSL Müzik Bölümü 9. Sınıf piyano öğretim programında kullanılan Türk Müziği eserlerine yönelik öğretmen ve öğrenci görüşlerinin belirlenmesidir. Araştırma, Türkiye’nin farklı bölgelerinde bulunan Güzel Sanatlar Liselerinde görev yapan 90 piyano öğretmeni ve 750 öğrenciyle yürütülmüştür. Araştırmada, betimsel yöntem, veri toplama aracı olarak da anket kullanılmıştır. Elde edilen ve temel istatistiksel yöntemlerle açıklanan veriler sonucunda; 9.sınıf piyano öğretim programında yer alan Türk Müziği eserlerinin, öğrencilerin gelişim düzeyine uygun olmadığı, sayı olarak yeterli olmadığı, konserlerde az yer aldığı, piyano öğretmenleri tarafından az kullanıldığı, programda yer alan rast ve nihavent makamlarının çalınmasında, öğrencilerin kısmen zorluk çektiği belirlenmiştir. Bu sonuçlara yönelik olarak çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Güzel sanatlar lisesi, piyano, Türk müziği, öğretim programı

TEACHER'S AND STUDENT'S OPINIONS ON TURKISH MUSIC PIECES USED IN FINE ARTS HIGH SCHOOL PIANO LESSON CURRICULUM

Abstract

The piano class is one of the most important classes in Fine Arts High School Music Department. Turkish Music pieces are part of the piano classes’ curriculum. There are so many Turkish Music pieces have been written by Turkish composers but their level isn’t suitable for high school students usually. The aim of this research is to determine the opinions of teachers’ and students’ about the Turkish Music pieces used in the 9th grade piano lesson curriculum of Fine Arts High School Music Department. The research was carried out with 750 students and 90 piano teachers working in the Fine Arts High Schools, located in different regions of Turkey. In the study, descriptive research method was used. A questionnaire was used as data collection tool. As a result of the data obtained and explained with basic statistical methods; it has been determined that the Turkish Music pieces included in the 9th grade piano curriculum are not suitable for the developmental level of the students, they are not sufficient in number, they are rarely used in concerts, they are rarely used by piano teachers, and students have some difficulty in playing the rast and nihavent maqams included in the curriculum. Various suggestions have been made for these results.

Keywords: Fine arts high school, piano, Turkish music, curriculum

¹ Bu çalışma, 1. Yazarın Yüksek Lisans tezinden üretilmiştir.

² Aksaray Üniversitesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, pinarsahin@aksaray.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0001-5259-9519>

³ Aksaray Üniversitesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, zeynepyadigaroglu@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-9494-3995>

GİRİŞ

Müzik eğitimi, bireye kendi yaşantısı aracılığıyla müziksel davranışlar kazandırılması, bireyde müziksel değişiklikler oluşturulması ve geliştirilmesi sürecidir (Uçan, 2005, s.8). Ülkemizde müzik eğitimi genel, amatör (özengen) ve mesleki olarak üç bölümde değerlendirilmektedir. Müzik eğitimini sınıflandırma düşüncesi ilk kez müzik eğitimcisi Prof. Dr. Ali Uçan tarafından ortaya atılmış ve ülkemizdeki müzik eğitimcilerince kabul görmüştür. Güzel Sanatlar Liseleri, ilköğretim sonrasında öğrenci alan ve 4 yıllık eğitim veren, ortaöğretim düzeyindeki mesleki sanat eğitimi kurumlarıdır. Bu okulların müzik bölümlerinde, her öğrenciye zorunlu piyano çalgısının dışında ikinci bir çalgının eğitimi verilmekte ve mezunları mesleki müzik eğitimi veren yükseköğretim kurumlarına hazırlanmaktadır (Tarman, 2016, s. 9-13)

Müzik eğitiminin en önemli unsurlarından biri çalgı eğitimi, çalgı eğitiminin de en önemli unsurlarından biri piyano eğitimidir. Piyano öğretimiyle, bireye piyano çalma becerisinin kazandırılması ve bireydeki müziksel kültür ve birikimin geliştirilmesi sürecine piyano eğitimi denir (Yokuş, 2005, s. 5). Piyano eğitiminin temel ögesi olan piyano, çoksesli Türk ve Dünya Müziği'nin geniş yelpazesini icra etmeye çok elverişli bir çalgıdır. Yönetken'e göre piyano; müzik eğitimcilerinin derslerinde kullandığı en temel çalgıların başındadır. Bunun nedeni, piyanonun sahip olduğu bir takım özelliklerden dolayıdır. Temel olarak bu özellikleri şu şekilde sıralayabiliriz: Ses sınırı genişliği, sabit perdeli olması, armonik ve polifonik özelliğe sahip olması, orkestral ve koral eserlerin çalınabilmesine imkân vermesi, eser analizlerine uygun olmasıdır (Akt. Bilgin ve Şaktanlı, 2007, s. 131).

Güzel Sanatlar Lisesi piyano öğretim programı içeriğinde “kademeli olarak, teknik alıştırmaya ve etütler, piyano literatürü, eğitim müziği ile Türk ve dünya bestecilerinin eserlerinden örnekler, ayrıca okul müzik eğitiminde öğrenme-öğretme teknikleri” (MEB, 2006, s. 7) yer almaktadır. Piyano öğretim programının ve repertuarının bir parçası da Türk Müziği'ne dayalı piyano eserleridir. Bu alanda bestelenmiş çok sayıda eser bulunmaktadır. “Ülkemizde Türk Beşleri'nden başlayarak, bestecilerimiz piyano eserlerine özel önem vermişler ve zengin bir piyano literatürü geliştirmişlerdir” (Fenmen, 1991,s.75). Ancak, bu eserlerin birçoğu teknik zorluk bakımından Güzel Sanatlar Liseleri'nde ya da Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında çalınmaya uygun değildir. Güzel Sanatlar Liseleri piyano öğretim programına genel olarak bakıldığında bu zengin literatürün çok az bir bölümünün yer aldığı görülmektedir. Hâlbuki Pamir'e (1984, s.4) göre, piyano eğitimi sürecinde öğrencilere olabildiğince farklı dönemlerden ve türlerden eserler öğretilip, icra ettirilerek piyano literatürü tüm zenginliği ile tanıtılmalıdır. Çağdaş Türk Müziği repertuarının tanıtım seviyesinde kalmasında en önemli etken, batı müziği repertuarının nicel ve nitel açıdan yeterli olmasına karşın, Çağdaş Türk Müziği repertuarının nicel (özellikle nicel açıdan) ve nitel açıdan yetersiz olmasıdır (Karahana, 2009, s.2). Ancak Çağdaş Türk bestecilerinin yazdıkları eserlerin (özellikle piyano eğitiminde) fazla virtüözite içermeleri, piyano eğitimine yeni başlayan öğrencilerin, repertuarlarına Türk eseri katmak açısından olumsuz etki yaratmaktadır. Eğitim amaçlı olarak yazılmış piyano eserlerinin de piyano eğitim sürecinin (özellikle ilk üç yıllık kapsamda) hangi adımında kullanılabileceğinin belirtilmemiş olması kısacası eserlerin teknik özelliklerine göre, piyano literatüründe belli bir sıralamada olmaması piyano eğitimcilerinin işini daha da zorlaştırmaktadır (Sönmezöz, 2004, s. 1). Çağdaş Türk Müziği ağırlıklı piyano eğitimi yapılabilmesi için öncelikle etüt, alıştırmaya, makamsal dizi çalışma kitapları yazılacak olan Çağdaş Türk piyano müziği eserlerinin belirlenmesi ve belirlenen eserlere yönelik olarak bu çalışma kitaplarının yazılması gereklidir. Bu örnek çalışma kitaplarına dayalı olarak birçok farklı çalışma kitabı yazılmalıdır. Bu çalışmalara başlanması bile hali hazırda kullanılan Çağdaş Türk müziği eserlerinin daha verimli çalışılabilmesi açısından çok önemlidir (Karahana, 2009, s. 3).

Piyano öğretim programı gerek Türk Müziği eserlerinin niceliksel ve niteliksel yeterlik, gerekse de içeriksel analiz olarak birçok çalışmaya konu olmuştur. Bunlardan biri olan Güler ve Bulut'un (2015, s. 239) çalışmasındaki elde edilen bulgularda, Güzel Sanatlar Lisesi piyano ders kitaplarında toplam 17 tane

makamsal yapıda (9. sınıfta 4, 10. sınıfta 5, 11. sınıfta 3 ve 12. sınıfta 5) ve 197 adet diğer yapıda (9. sınıfta 66, 10. sınıfta 51, 11. sınıfta 44 ve 12. sınıfta 36) eser olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla öğrencilerin, kendi ülkelerinin müziklerini tanımadan eğitimlerini sürdürdükleri kanısına varılabilir. Bu konu hakkında Türk piyano eğitimi literatüründe bir boşluk olduğu gözlenmektedir. Şimdiye kadar yazılmış Çağdaş Türk piyano eserlerinin eğitim amacına yönelik olanları ise belli bir sıralamada olmadığından, hangi amaç için kullanılabilirliği, piyano eğitimcilerinin kişisel görüşlerine bağlıdır (Sönmezöz, 2004, s. 4). Piyano derslerinin verimli olabilmesi, derslerden olumlu dönütler alınabilmesi ve piyano çalabilme becerilerinin doğru olarak kazandırılabilmesi açısından derslerde okutulacak olan piyano ders kitapları titizlikle hazırlanmalıdır. Piyano ders kitaplarında bulunan teknik çalışmaların ve eserlerin birbirini tamamlar nitelikte olması piyano eğitimi alan bireyler için istendik davranışların kazanılmasına olanak sağlayacaktır (Toptaş ve Karataş 2016, s. 23). Tampere bir çalgı olan piyano, geleneksel makamlarımızı orijinal haliyle seslendirmeye elverişli değildir. Ancak piyanonun yapısına uygun eserler yazılarak, geleneksel müziklerimizin piyano ile seslendirilmesi sağlanabilir. Bu durum aynı zamanda hem piyano eğitiminin gelişmesine, hem ulusal müziğimizin tanınmasına, hem de geleneksel müziklerimizin öğrenciler tarafından benimsenmesine katkı sağlayacaktır (Tufan, 2004, s.77).

Bu araştırma, Türkiye'deki GSL Müzik Bölümlerindeki, 9. Sınıf piyano öğretim programında, Türk Müziği eserlerinin kullanılma durumlarını belirli boyutlarıyla inceleyip ortaya koymak, piyano öğretmenlerinin ve öğrencilerin piyano eğitiminin geliştirilmesine yönelik görüş ve önerilerine sağlıklı zeminler hazırlamak amacıyla ele alınmıştır. Mevcut durum tespitine yönelik bir model esas alınmış ve elde edilen bulgular temel istatistik yöntemlerle çözümlenerek yorumlanmıştır. Bulgular ve bulguların yorumlanmasına dayalı olarak erişilebilen sonuçlar ve bu sonuçlar doğrultusunda oluşturulup, geliştirilen önerilere yer verilmiştir. Bu ve bunun gibi araştırmalar, Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümlerindeki piyano eğitim ve öğretim programının var olan durumunun tespit edilmesinde ve iyileştirilmesinde, varsa eksikliklerin giderilmesinde, sorunlara yönelik çözüm önerileriyle katkı sağlanmasında önemli rol oynamakta ve yol gösterici nitelik taşımaktadır.

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmada izlenen bilimsel yaklaşım, araştırma modeli, araştırmanın evren ve örnekleme ve verilerin toplanması ile verilerin analizi bölümlerine yer verilmiştir.

Araştırma, GSL Müzik Bölümlerinde 9. Sınıf piyano öğretim programında yer alan Türk Müziği eserlerine yönelik olarak öğretmen ve öğrenci görüşlerini tespit etmeye yönelik ankete dayalı betimsel bir çalışmadır. Araştırmanın evrenini; Türkiye'deki 24 Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümlerinde görev yapan 90 piyano öğretmeni ve bu okulda öğrenim gören 750 öğrenci oluşturmaktadır. Evrenin tümü örneklem olarak alınmıştır. Bu okullar: Diyarbakır, Erzurum, Denizli, İzmir, Çanakkale, Edirne, Erzincan, Kütahya, Isparta, Tekirdağ, Zonguldak, Mersin, Bartın, Bursa, Gaziantep, Trabzon, Antalya, Kırıkkale, Siirt, Uşak, Kırşehir, Niğde, Osmaniye GSL'dir.

Veri toplama araçları ile elde edilen bulgular öncelikle gruplandırılmış ve bu verilerin çözümlenmesinde betimsel istatistik kullanılmıştır. Piyano öğretmenlerine ve öğrencilerine yönelik hazırlanan ankette toplam 8 soru yer almış ve alınan cevaplar konu alanlarına göre tablolaştırılmıştır. 9. Sınıf Piyano Öğretim Programı'nda rast ve nihavend makamları yer aldığı için 7 ve 8. Sorular bu nedenle sorulmuştur.

BULGULAR VE YORUM

Öğretmen ve Öğrencilerin Kişisel Bilgileri

Bu bölümde öğretmenlerin ve öğrencilerin demografik özelliklerine yer verilmiştir.

Tablo 1. Öğretmenlerin Mesleki Hizmet Süresi

Hizmet Süresi	f	%
1-5 yıl arası	35	38,89
6-10 yıl arası	24	26,67
11-15 yıl arası	11	12,22
16-20 yıl arası	8	8,89
21-25 yıl arası	7	7,78
26 ve daha yukarısı	5	5,56
TOPLAM	90	100

Tablo 1’de görüldüğü gibi, öğretmenlerin %38,89’unun 1-5 yıl arasında, % 26,67’sinin 6-10 yıl arasında, %5,56’sının 26 yıl ve daha yukarısında görev yapmakta olduğu ve bu durumda büyük çoğunluğunun 1-10 yıl arası hizmet süresi olduğu görülmektedir.

Tablo 2. Öğretmenlerin Eğitim Durumları

Mezuniyet	f	%
Lisans	82	91,11
Yüksek lisans	8	8,89
Sanatta Yeterlik	-	-
Doktora	-	-
TOPLAM	90	100

Tablo 2’de görüldüğü gibi öğretmenlerin %91,11’inin lisans, %8,89’unun yüksek lisans derecesine sahip olduğu görülmektedir. Sanatta Yeterlilik ve Doktora mezunu öğretmen bulunmamaktadır.

Tablo 3. Öğretmen ve Öğrencilerin Cinsiyetleri

Cinsiyet	f (Öğretmen)	f (Öğrenci)	% (Öğretmen)	% (Öğrenci)
Erkek	32	294	35,56	39,2
Kadın	58	456	64,44	60,8
TOPLAM	90	750	100	100

Tablo 3’te görüldüğü gibi öğretmenlerin % 35,56’sının erkek, %64,44’ünün kadın olduğu görülmektedir. Öğrencilerin % 39,2’sinin erkek, %60,08’inin kız olduğu görülmektedir.

Piyano Öğretim Programındaki Türk Müziği Eserlerine Yönelik Sorular

Tablo 4. Programda Türk Müziği Eserlerine Ne Oranda Yer Verildiğine İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri

Dereceler	f (Öğretmen)	f (Öğrenci)	% (Öğretmen)	% (Öğrenci)
Tamamen	2	73	2,22	9,73
Büyük Ölçüde	48	105	53,33	14
Kısmen	27	466	30	62,13
Çok Az	11	80	12,22	10,67
Hiç	2	26	2,22	3,47
TOPLAM	90	750	100	100

Tablo 4’te görüldüğü gibi, Türk Müziği eserlerine ne oranda yer verildiğine ilişkin soruya yönelik olarak öğretmenlerin; %2,22’si “tamamen”, %53,33’ü “büyük ölçüde”, %30’u “kısmen”, %12,22’si “çok az” yer verildiğini; %2,22’si ise “hiç” yer verilmediğini belirtmiştir. Öğrencilerin ise; %9,73’ü “tamamen”, %14’ü “büyük ölçüde”, %62,13’ü “kısmen”, %10,67’si “çok az” yer verildiğini, %3,47’si ise “hiç” yer verilmediğini belirtmiştir.

Tablo 5. Programdaki Türk Müziği Eserlerinin Niceliğine İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri

Dereceler	f (Öğretmen)	f (Öğrenci)	% (Öğretmen)	% (Öğrenci)
Tamamen	-	99	-	13,2
Büyük Ölçüde	4	177	4,44	23,6
Kısmen	21	363	23,33	48,4
Çok Az	57	81	63,33	10,8
Hiç	8	30	8,89	4
TOPLAM	90	750	100	100

Tablo 5'te görüldüğü gibi Türk Müziği eserlerinin sayısal yeterliğine ilişkin soruya yönelik olarak öğretmenlerin %4,44'ü "büyük ölçüde", %23,33'ü "kısmen", %63,33'ü "çok az" yeterli bulduğunu, %8,89'u ise "hiç" yeterli bulmadığını belirtmiştir. Öğrencilerin ise %13,2'si "tamamen", %23,6'sı "büyük ölçüde", %48,4'ü "kısmen", %10,8'i "çok az" yeterli bulduğunu, %4'ü ise "hiç" yeterli bulmadığını belirtmiştir.

Tablo 6. Programdaki Türk Müziği Eserlerinin Seviyeye Uygunluğuna İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri

Dereceler	f (Öğretmen)	f (Öğrenci)	% (Öğretmen)	% (Öğrenci)
Tamamen	-	208	-	27,73
Büyük Ölçüde	42	350	46,67	46,67
Kısmen	35	106	38,89	14,13
Çok Az	13	52	14,44	6,93
Hiç	-	34	-	4,53
TOPLAM	90	750	100	100

Tablo 6'da görüldüğü gibi Türk Müziği eserlerinin öğrencilerin gelişimine uygunluğuna ilişkin soruya yönelik olarak öğretmenlerin; %46,67'si "büyük ölçüde", %38,89'u "kısmen", %14,44'ü "çok az" uygun olduğunu belirtmiştir. Öğrencilerin ise; %27,73'ü "tamamen", %46,67'si "büyük ölçüde", %14,13'ü "kısmen", %6,93'ü "çok az" uygun olduğunu, %4,53'ü ise "hiç" uygun olmadığını belirtmiştir.

Tablo 7. Konserlerde Türk Müziği Eserlerine Ne Ölçüde Yer Verildiğine İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri

Dereceler	f (Öğretmen)	f (Öğrenci)	% (Öğretmen)	% (Öğrenci)
Tamamen	-	121	-	16,13
Büyük Ölçüde	5	220	5,56	29,33
Kısmen	50	321	55,56	42,8
Çok Az	33	61	36,67	8,13
Hiç	2	27	2,22	3,6
TOPLAM	90	750	100	100

Tablo 7'de görüldüğü gibi, konserlerde Türk Müziği eserlerine ne ölçüde yer verildiğine ilişkin soruya yönelik olarak öğretmenlerin; %5,56'sı "büyük ölçüde", %55,56'sı "kısmen", %36,67'si "çok az" yer verildiğini, %2,22'si ise "hiç" yer verilmediğini belirtmiştir. Öğrencilerin ise; %16,13'ü "tamamen", %29,33'ü "büyük ölçüde", %42,8'i "kısmen", %8,13'ü "çok az" yer verildiğini, %3,6'sı ise "hiç" yer verilmediğini belirtmiştir.

Tablo 8. Aksak Ritimli Türk Müziği Eserlerinin Teknik Zorluğuna İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri

Dereceler	f (Öğretmen)	f (Öğrenci)	% (Öğretmen)	% (Öğrenci)
Tamamen	8	59	8,89	7,87
Büyük Ölçüde	14	121	15,56	16,13
Kısmen	30	335	33,33	44,67
Çok Az	25	191	27,78	25,47
Hiç	13	44	14,44	5,87
TOPLAM	90	750	100	100

Tablo 8’de görüldüğü gibi, Türk Müziği’nde sıkça rastlanan 10/8, 9/8, 7/8 ve 5/8’ lik gibi aksak ritimlerin çalım zorluğuna ilişkin soruya yönelik olarak öğretmenlerin; %8,89’u “tamamen”, %15,56’sı “büyük ölçüde”, %33,33’ü “kısmen”, %27,78’i “çok az” çalım zorluğu ihtiva ettiğini %14,44’ü ise “hiç” çalım zorluğu ihtiva etmediğini belirtmiştir. Öğrencilerin ise; %7,87’si tamamen, %16,13’ü “büyük ölçüde”, %44,67’si “kısmen”, %25,47’si “çok az” çalım zorluğu ihtiva ettiğini %5,87’si ise “hiç” çalım zorluğu ihtiva etmediğini belirtmiştir.

Tablo 9. Rast Makamının Kullanımına İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri

Dereceler	f (Öğretmen)	f (Öğrenci)	% (Öğretmen)	% (Öğrenci)
Tamamen	3	40	3,33	5,33
Büyük Ölçüde	9	106	10	14,13
Kısmen	27	336	30	44,8
Çok Az	42	193	46,67	25,73
Hiç	9	75	10	10
TOPLAM	90	750	100	100

Tablo 9’da görüldüğü gibi rast makamının, piyano öğretim sürecinde kullanımına ilişkin soruya yönelik olarak öğretmenlerin; %3,33’ü “tamamen”, %10’u “büyük ölçüde”, %30’u “kısmen”, %46,67’si “çok az” kullanıldığını, %10’u ise “hiç” kullanılmadığını belirtmiştir. Öğrencilerin ise; %5,33’ü “tamamen”, %14,13’ü “büyük ölçüde”, %44,8’i “kısmen”, %25,73’ü “çok az” kullanıldığını, %10’u ise “hiç” kullanılmadığını belirtmiştir.

Tablo 10. Nihavend Makamının Kullanımına İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri

Dereceler	f (Öğretmen)	f (Öğrenci)	% (Öğretmen)	% (Öğrenci)
Tamamen	-	33	-	4,4
Büyük Ölçüde	10	73	11,11	9,73
Kısmen	30	334	33,33	44,53
Çok Az	46	201	51,11	26,8
Hiç	4	109	4,44	14,53
TOPLAM	90	750	100	100

Tablo 10’da görüldüğü gibi nihavend makamının piyano öğretim sürecinde kullanımına ilişkin soruya öğretmenlerin; %11,11’i “büyük ölçüde”, %33,33’ü “kısmen”, %51,11’i “çok az” kullanıldığını %4,44’ü ise “hiç” kullanılmadığını belirtmiştir. Öğrencilerin ise, %4,4’ü tamamen, %9,73’ü “büyük ölçüde”, %44,53’ü “kısmen”, %26,8’i ise “çok az” kullanıldığını, %14,53’ü ise “hiç” kullanılmadığını belirtmiştir.

Tablo 11. Piyano Öğretiminde Türk Müziği Eserlerinin Kullanımına İlişkin Öğretmen Görüş ve Önerileri

Görüş ve Öneriler	f	%
Makamsal etüt ve eserler 11. Sınıftan itibaren kullanılmaya başlanmalıdır.	12	13,33
9. sınıfta seviyeye daha uygun Türk Müziği eserleri kullanılmalıdır.	32	35,56
Türk Müziği hakkında bilgiler daha ayrıntılı şekilde verilmelidir.	8	8,89
Çağdaş Türk Müziği eserlerinin oluşturulmasına katkıda bulunulmalıdır.	7	7,78
Bu alanda kaynak sıkıntısı çekilmektedir. Yapılacak olan çalışmalar çok mabule geçecektir.	11	12,22
Piyanoya uygun Türk ezgilerine ve Türk bestecilerinin eserlerine daha çok yer verilmelidir.	7	7,78
Piyano eğitiminde kullanılması düşünülen makamsal ezgiler majör veya minör yapıya uygun olmalı ve tampere ses sistemi içinde düşünülmelidir.	34	37,78
Görüş ve öneri bildirmeyenler	18	20

* Her madde için bağımsız frekans ve yüzde alınmıştır.

Tablo 11’de piyano öğretmenlerinin, piyano öğretiminde Türk Müziği eserlerinin kullanımına yönelik görüş ve önerileri yer almaktadır. Piyano öğretmenlerinin görüş ve önerileri 7 madde halinde gruplandırılmış, her madde için bağımsız frekans ve yüzde alınmıştır. Ayrıca, tabloda görüldüğü gibi, 18 piyano öğretmeni bu

konuda herhangi bir görüş ve öneri bildirmemiştir. Piyano öğretmenlerinin görüş ve önerileri içerisinde en fazla % 37,78 oranı ile “Piyano eğitiminde kullanılması düşünülen makamsal ezgiler majör veya minör yapıya uygun olmalı ve tampere ses sistemi içinde düşünülmelidir” görüşü yer almıştır. İkinci olarak da %35,56 oranı ile “9. sınıfta seviyeye daha uygun Türk Müziği eserleri kullanılmalıdır” önerisi yer almıştır.

Tablo 12. Piyano Öğretiminde Türk Müziği Eserlerinin Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüş ve Önerileri

Görüş ve Öneriler	f	%
Türk Müziği eserlerini seslendirmek daha zevkli ve uzun süreli çalışma isteği uyandırmaktadır.	260	34,67
Türk Müziği eserleri öğrencilerin çalabileceği seviyede olmalıdır.	67	8,93
Piyano kitabında daha çok Türk Müziği eserine yer verilmelidir.	111	14,8
Makamsal ezgileri seslendirirken eserin aslının bozulmaması gerekir.	33	4,4
Türk müziği eserlerini çalarken çok daha yoğun duygular içerisinde oluyorum.	57	7,6
Piyano eğitiminde müziğin her türünden yararlanılmalı ve eşit bir paylaşım yapılmalıdır.	52	6,93
Öğretmenin öğrenciye değişik türlerden oluşan geniş bir repertuar sunması gerekir.	70	9,33
Böylece piyano eğitimi daha zevkli ve sağlıklı hale gelebilir.		
Görüş ve öneri belirtmeyen	100	13,33

* Her madde için bağımsız frekans ve yüzde alınmıştır.

Tablo 12’de öğrencilerin piyano öğretiminde Türk Müziği eserlerinin kullanımına yönelik görüş ve önerileri yer almaktadır. Öğrencilerin görüş ve önerileri 7 madde halinde gruplandırılmış, her madde için bağımsız frekans ve yüzde alınmıştır. Ayrıca, tabloda görüldüğü gibi, öğrencilerin %13,33’ü bu konuda herhangi bir görüş ve öneri bildirmemiştir. Öğrencilerin görüş ve önerileri içerisinde en fazla % 34,67 oranı ile “Türk Müziği eserlerini seslendirmek daha zevkli ve uzun süreli çalışma isteği uyandırmaktadır” görüşü yer almıştır. İkinci olarak da %14,8 oranı ile “Piyano kitabında daha çok Türk Müziği eserine yer verilmelidir” önerisi yer almıştır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmadan elde edilen bulgular doğrultusunda varılan sonuç ve öneriler şunlardır:

Öğretmenlerin, programda Türk Müziği eserlerine yer verilmesiyle ilgili düşünceleri ile öğrencilerin bu konudaki düşünceleri birbirinden farklıdır. Öğretmenler bu tür eserlere “büyük ölçüde” yer verildiğini düşünürken, öğrenciler “kısmen” yer verildiğini düşünmektedir. Bu nedenle, Türk Müziği eserlerinin, programda daha fazla yer alması sağlanmalıdır.

Öğretmenlerin, Türk Müziği eserlerinin niceliğine ilişkin düşünceleri ile öğrencilerin bu konudaki düşünceleri birbirine yakındır. Öğretmenler eser sayısını yeterli bulmazken öğrenciler “kısmen” yeterli bulmaktadır. Bu nedenle, bu konudaki dağarın; gerekli kaynaklardan araştırılması, edinilmesi, edinilen dağarın öğrencilerle de paylaşılması ve tanıtılması sağlanmalıdır.

Öğretmenlerin, Türk Müziği eserlerini teknik zorluk bakımından kullanıma uygun bulmaları yönündeki düşünceleri ile öğrencilerin bu konudaki düşünceleri aynıdır. Her iki grup da eserlerin “büyük ölçüde” kullanıma uygun olduğunu belirtmişlerdir. Bu nedenle, teknik olarak kullanıma uygun bulunduğu halde Türk Müziği eserlerine neden az yer verildiği ya da bu eserlerin konserlerde neden geri planda kaldığı sorgulanmalıdır.

Öğretmenlerin, konserlerde Türk Müziği eserlerine yer verilmesiyle ilgili düşünceleri ile öğrencilerin bu konudaki düşünceleri aynıdır. Her iki grup da Türk Müziği eserlerine okul konserlerinde “kısmen” yer verildiğini belirtmişlerdir. Bu nedenle konser programları hazırlanırken, her tür ve dönemden esere yer verilmeli, dengeli bir konser repertuarı oluşturulmalı, Türk bestecilerin de eserlerine önemle yer verilmesi sağlanmalıdır.

Öğretmenlerin, aksak ritim yapısına sahip eserlerin çalım zorluğuna ilişkin düşünceleriyle öğrencilerin bu konudaki düşünceleri aynıdır. Her iki grup da bu eserlerin “kısmen” çalım zorluğu ihtiva ettiğini belirtmişlerdir. Bu nedenle, bu tür eserlere başlamadan önce bileşik yapı ritim kalıplarına yönelik gerekli hazırlık öğretmen tarafından yapılmalı ve eserler iyi analiz edilmelidir. Bununla ilgili olarak piyano öğretmenlerinin kullanabilecekleri, makamsal etüt ve eserleri çalıştırma yöntemlerini kapsayan bir öğretmen kılavuz kitabı oluşturulmalı, bu kitaplar makamların kullanımına ilişkin daha detaylı bilgilerle desteklenmeli ve öğrenim/öğretim aşamalarına yer vermelidir.

Öğretmenlerin, rast ve nihavend makamlı eserlerin kullanılmasına yönelik düşünceleri ile öğrencilerin bu konudaki düşünceleri birbirinden farklıdır. Öğretmenler rast ve nihavend makamlı etüt ve eserlerin “çok az” kullanıldığını düşünürken, öğrenciler, “kısmen” kullanıldığını düşünmektedirler. 9. Sınıf piyano kitabında yer alan makamsal eserlerin teknik zorlukları ve başlangıç seviyesinde kullanılan makamların seviyeye uygunluğu incelenmeli, piyano öğrencilerinin öğrenme seviyeleri göz önüne alınarak yeni bir piyano öğretim programı geliştirilmelidir. Besteci ve eğitimcilerimiz, başlangıç seviyesine yönelik olarak yeni etüt ve eserler yazmaya teşvik edilmeli ve temel seviye metot ve albümler oluşturulmalıdır.

Bu araştırmayı, piyano eğitiminin farklı boyutlarını ve seviyelerini konu alıp derinlemesine inceleyip, irdeleyen başka araştırmalar izleyebilir.

KAYNAKÇA

- Bilgin, S. ve Şaktanlı, S. C. (2007). Okul Şarkılarının Müzik Öğretmeni Tarafından Piyano ile Eşliklenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21, 130-133.
- Fenmen, M. (1991). *Müzikçinin El Kitabı*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Güler, T. ve Bulut, F. (2015) Güzel Sanatlar Lisesi Piyano Ders Kitaplarında Türk Piyano Eserlerine Yer Verilme Durumu. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4(3), 237-245.
- Karahan, A.S. (2009) Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı Piyano Eğitimi Sürecinde Çağdaş Türk Müziği Dağarının Yeri ve Önemi, 8.Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu, 23-25 Eylül 2009, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun.
- MEB (2006). *Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Piyano Dersi Öğretim Programı*. Ankara: Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı.
- Pamir, L. (1984). *Çağdaş Piyano Eğitimi*. İstanbul: Beyaz Köşk Yayınları.
- Sönmezöz, F. (2004). Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda Çağdaş Türk Piyano Eserlerinin Yeri ve Önemi, 1924-2004 *Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu*, 7-10 Nisan 2004, Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta.
- Tarman, S. (2016). *Müzik Eğitiminin Temelleri*. Ankara: Müzik Eğitimi Yayınları
- Toptaş, B. ve Karataş, Y. (2016). Güzel Sanatlar Liselerinde Kullanılan 9. Sınıf Piyano Ders Kitabındaki Teknik Çalışma ve İlgili Piyano Eserleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi*, 2(1), 21-31.
- Tufan, E. (2004). Geleneksel Makamlar Kullanılarak Yazılan Etütlerin Piyano Eğitimi Açısından Önemi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(2), 65-77.
- Uçan Ali (2005). *Müzik Eğitimi Temel Kavram İlke ve Yaklaşımlar ve Türkiye'deki Durum*, Ankara: Evrensel Müzikevi.
- Yokuş, H. (2005). Ülkemizde Türk Halk Müziği Kaynaklı Piyano Eserlerinin Piyano Eğitiminde Uygulanabilirliğinin Değerlendirilmesi. *Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi*, Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Yönetken, H.B. (2001). *Okulda Çalgı Sorunu ve Çalgısal Müzik Etkinlikleri*. Yay. Haz. Ahmet Say, Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.